

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentes levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hozva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:
Othasábos petitors egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyiltér 4 hasábos petitorsért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
ujdonsg sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd Augusztus 11.

155. szám.

Az ellenzék küzdelme

Az obstructionális, vagyis agyonbeszélési politika látszólag győzött, a miniszterelnök megelégedett azzal, hogy elvben kimondotta a közigazgatás államosításának lehetőségét, azután visszavonult törvényjavaslatával.

Ezen törvényjavaslat alapját képezte volna a közigazgatási törvények egyéb változtatásainak, a garancia-törvények alkotásainak, de az ellenzéknek sikerült mindezt meggátolni és az általa is elítélt mai helyzetet tartantani.

Az ellenzék agyonbeszélési taktikája 1891. évi május 29-én kezdődött és tartott addig, amíg a törvényjavaslat a napirendről le nem került, minthogy a nagyon sok szakaszból álló törvényjavaslatból csak az első szakasz fog törvényerőre emelkedni, ami pedig csakis pium desideriumot tartalmaz, reá bizván a jövő korszakra, hogy annak alapján csináljon valamit, ha akar.

Elismerjük, hogy a szabadelvű párt részéről, mely a vármegyék érdekeit jobban képviselte, mint az ellenzék, nagy lemondás volt a választások helyett a kinevezési rendszert elfogadni.

S ha elismerjük azt, hogy a szabadelvű párt nagy lemondással kínálta a szélsőbalt, mikor a kinevezési rendszert a garancia-törvényekkel együtt elfogadta, nincs joga többé az ellenzéknek panaszkodni afelett, hogy a vármegyék tisztviselői befolyanak a választásokba.

A szabadelvű párt törvénybe akarta iktatni, hogy a kinevezett közigazgatási tisztviselő a választásokba be nem avatkozhatik, épen mint a törvényszékek bírái és segédzemélyzei.

Az ellenzéknek nem kellett. A szabadelvű párt törvénybe akarta iktatni, hogy a választások érvényessége felett a kuria bíraskodik.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Jean, limonádét . . .

Emelgetni, nyujtogatni akarja erőltlen karját, de csakhamar fardtan hanyatlík alá. Vágya támad sétálni a kert leveles fáí között, de béna lábsait nem mozgathatja, dereka is megroppan, amint megfordul, hogy kitekinthesse az ablakon. Megyöngült szeméi előtt csupa szomorú árnyak keringenek. Fáj neki s könyv csordul lázas arcára, hogy a fákon tuli erkélyes palotáig sem láthat el. Pedig azt mondják, mi sem változott. Hol van hát az erkélyes palota, hova azelőtt annyiszor integetett át a szöke nevelőnőnek. All még a hatalmas palota, csak nem régeu renoválták, de zavaros szeméi nem látják odáig.

Amint betegségtől összetörtén ül a karos széken, nem tehet egyebet, minthogy gondolatban visszamegy a multra, tizenötév előtti időre, mikor ifjan, férfi erejének teljében átbámult a szomszédos ház erkélyére, ahonnan a baragos zöldlevelű oleander közül a szöke nevelőnő ragyogó két szemé cikázott feléje. Az erkély körül, a faágak között madarak röpködtek. Ő ugy tett, mint akinek nagyon fáj a szive, sokáig állott az ablak előtt. A nap nevetve ragyogott le az égről, a madarak csattogva bujkáltak a levelek között s annak a két kék szemek a lobogása úgy égette a szivét. Egy nap becsukta ablakát, ugyanazon nap a szomszédházban senki sem üntözte meg az oleander-virágokat s az történt, hogy a rekkenő melegben mind özszeperzséledtek a virágok selymes levelei. Egy hét múlva az erkélyen másik nevelőnő üntözte a virágokat. Azóta minden esztendőben más-más nevelőnő bámult le az erkélyről. Egyik fessebb volt, mint a másik. Azt is meg kell adni, hogy egyformán fiatalok és szépek voltak. (Tetszik tudni, az öreg báró nem sze-

Külföld.

Az ellenzéknek nem kellett. A törvényjavaslat szigoruan körülírta, hogy mely esetekben semmisítendő meg a választás, nagyon erős pontok voltak azok minden irányban.

Az ellenzéknek nem kellett. A törvényjavaslatok sorsa tehát az ellenzék szája ize szerint dőlt el. Az ellenzék győzött, azonban győzelme hasonlít ama gyermek sorsához, kit az éretlen gyümölcstől eltiltanak, de mégis kierooszolja az engedélyt és injjének jól esik a csiklandozás, hanem utána láz következik is.

Az ellenzék látszólag győzött. De csak látszólag, mert tényleg mi-be nyilvánult a kormány visszavonulása? Hiszen nem a szervezet, hanem csakis a kinevezési elv miatt volt köztünk és a függetlenségi párt közt vita, keserű harc. A kinevezési rendszer az, amit a függetlenségi párt minden áron, még törvénytelen eszközök segítségével is meg akart és megakarna gátolni.

Ha tehát törvénybe iktatjuk a kinevezési rendszert, az elv diadala és a szabadelvű párt diadala teljes. A szélsőbalt-vereése szintén az.

Ekkép tehát a helyzet bonyodal-mából csak a kormány által ajánlott és a szabadelvű párt által elfogadott mód vezethet ki, az elv sérelme, a kormány és a szabadelvű párt prestige-zsének csorbája nélkül. A függetlenségi párt természetesen heves ostrom alá veszi ezt a módot, amin nem csodálkozunk. Hiszen képzelt diadalának mámorát szerte üzi, az obstrukció hadjáratát végkép megszünteti. De a kormány és a szabadelvű párt mellett lesz a közvélemény. Az ország tapsolni fog a jogos ön édelem fegyverének sújtó csapásához. E fegyver egyszersmind megmenti a nemzetünk politikai érettségébe vetett, már-már ingadozó hitet.

A szerb király Pétervároitt.

A szerb király Pétervároitt. A czár vasárnap Risztics regent és Pasics miniszterelnököt kihallgatáson fogadta. Este Peterhofban udvari diszebed volt. Sándor király a czári párra emelte poharát, megköszönve a vendégszeretetet. A czár a fiatal királyt éltette. Este kilencz óraker Sándor király utra kelt Peterhofból. A czár, a nagyherczegek és a legfőbb katonai méltóságok kikisérték a vasúthoz, hol a czár a vagonban bucsuzott el a szerb királytól, valamint Risztics és Pasics uraktól. Erre a vonat megindult Bécs felé.

Próbamozgósítás Szerbiában. A szerb kormány szeptemberre nagy próbamozgósítást és hadgyakorlatokat rendelt el. A hadgyakorlatok a bolgár határ mentén fognak megtörténni és negyvenezer főnyi katonaság vesz bennük részt. Hir szerint egy orosz nagyherczeg is elmegy a gyakorlatokra tiz katonai főméltósággal.

Alexis orosz nagyherczegét tegnap Párisba várták. De nem érkezett meg. Több lap felhívást intézett Páris lakosságához, hogy orosz nemzeti színű zászlókkal díszítsék házaikat.

Amerikából. A washingtoni statisztikai hivatal kimutatása s eriot 1820 - 1890-ig több mint 15,600,000 ember vándorolt ki az Egyesült-Államokba. Az is kitünik e statisztikai adatokból, hogy az Egyesült-Államok lakosságának főrésztét nem angolok képezik, mert a fentjelzett időszakban a bevándorlók közt volt 4,556,000 német, 3,501,000 ir, 1,000,000 brit-északamerikai, 943,000 svéd és norvég, 445,000 magyar vagy osztrák, 414,000 olasz, 370,000 francia 356,000 orosz, 292,000 kínai és 246,000 angol.

Anglia és a hármasszövetség.

Az angol parlamentet tegnapelőtt haza bocsátották egy trónbeszéddele. A Salisbury kabinetnek most lesz ideje, hogy kipihenje a lefolyt ülészakat nem csekély fáradsámai és előkészite és ama reform tervezeteket, melyeket a jövő ülészakára kilitáiba helyeztet. E javaslatok közt legelső sorban vannak a választási reform és az irónkormányzatról szóló bill.

Felületesen szemlélve nem ad okot ag godalmakra az angol kormány helyzete. De aki a dolgok fenekére hatol, az alig zár-

közhatik el ama tapasztalat elől, hogy a Salisbury miniszterium váltáság küszöbén áll. — Mert a konzervatívoknak lehet len megelégedéssei fogadni azt hogy a soraikból eredő kormány az ő ellenfeleiknek politikáját nézi. A liberálisok pedig nyilván ugy okoskodhatnak, hogy ha már Gladstone politikájának kell kiviteire kerülnie, ezt jobban elvégezheti maga Gladstone, mint ellenfelei. Nyilván ilyen lélekleti okokból szenvedi Salisbury a pótválasztásoknál egyik vereséget a másik után.

A mostani angol parlamenti. 1893. augus 6-ig ülészetet, ha a korona a kormány tanácsára előbb fel nem oszlatja. Ha ismeri Salisbury lord a politikai időjárását, ugy aligha fogja ajánlani a feloszlátást, jól lehet legujjab időben egész politikája erre látszott irányozva lenni.

„A mi nemzetek közvéleménye, melyek őszinte barátságot éreznek Anglia iránt, kell hogy ezt óhajtja, mert a konzervatív miniszterium maradása fontos érdeke kivált a hármasszövetségben egyesült hatalmaknak. Salisbury bukása és Gladstone kormányra jutása érzékeny csapás lenne ama politikára, mely az angol flotta fiumi és velencei, valamint a német császár londoni látogatásával érthető kifejezést nyert. Salisbury lord Beaconsfield örököse, e nagy állam férfi e nagy európai politikája tekintetében.

E politika érdekei pedig párhuzamosan haladnak a hármasszövetség érdekeivel. Anglia ma a létező rend teantartását kívánja Európa Nyugatán s minden lehető békés eszközzel küzd Oroszország terjeszkedési vágya ellen a Keleten. Gladstone ellenben mindig barátja volt Oroszországnak és mindig rokonszenvezett annak keleti aspirációival. E szerint egy kormányváltozás Angolországban a szigetbirodalom egész külpolitikái rendszerének változását jelentené. Ámbár Salisbury politikájáról az átmenet az oroszbarátra semmiesetre sem lenne gyors. Salisbury hatévi működése oly tényeket teremtett, melyeket Gladstone is köteles lenne respektálni. De a határtalan bizodalom Anglia és a hármasszövetség közt csökkenne, a szolidaritás a szigetbirodalom és a békehatalmak közt kisinyenként elforgácsolódna s Oroszország, Gladstone régi barátságára építve, bátoraságot érezne nyiltabb fellépésre.

— Tedd be az ablakot Jean. Mit ordítanak?

— Nagyságodat éljenzi a nép, válaszol Jean lelkesülten. Kipirult arczal az ablakhoz fordul, s becsukja az üvegajtókat sóhajt s nyugtalan pillantásokat vet kifelé. Ugy szeretne most lerohanni az utczára, hova most kiözönlök a város konyháinak minden cukros, bájos lakója. Az erkélyes palotán innen látja az utca burkolatán hanyabolyként hemzsegő néptömeget. Ugy két-három ezer mosolygó arczot. Az ifjúság magánkivül van a lelkesedéstől; a leányok szive ide dobog, az öregek boldogan pödörgetik vastag bajuszukat s Kesmeőy háza felé mutogatnak.

— A lelkesedés óriási — folytatá alázatos hangon Jean.

A senyvedétképi beteg elnyulva a támlásszéken, hátraveti aszott, üres fejét s czérnavékony hangon nyüzögri:

— Nem tudom, mit akar az a papa?

— Gyözelmet. Csak hallotta volna nagyságos ur, mit beszéltek a trafikban Kovács Imréről. Kicsoda az a Kovács Imre, hogy Kesmeőy Aladár ellenében föl mer lépni? Fiskális és újságíró. A könyöke sem látszik ki a tintából. Meg is bukfenesztették a szegény ördögöt. Mindössze néhány irnok szavazott rá, aztán a papir-és tintakereskedő.

Oda sem halgatott a beteg. Egyszerre előfogta a göresős köhögés s habzó tajtéktól vert száján. Ma van a legroszabb napja. — Semmit sem használ, hogy odakünt ezer ember kiáltja az éljént; érzí, hogy el kell vesznie s ebbe a gondolatba belefázott a szive.

E pillanatban fölattan az ajtó. Havas fejű szalás öreg ur lép be. Az öreg Kesmeőy. Hangja remeg.

— Fiam, a Kesmeőy név meg van mentve. A diadal teljes. Te nyugtalanokdtál, de én egy percizig sem hittem, hogy más ül fölöttem gyözelmet. A Kesmeőy név és azok a vervevel írt cikkek, melyekben politikai

reti a kellemetlen arczokat) Mindössze csekélység volt közöttük a különbség; egyiknek halvány volt az arca, másiknak élénk piros, harmadiknak fehér, a negyediknek könnyen kigyuladó arczán egyre változtak a színek; aztán némelyiknek természetből volt gondör a haja, másiknak a sütvastól. . . De Jean határozottan emlékezik, hogy vaiaennnyi karcu volt, nádszálhajlékonyságu derékka. A „Grosz S. és társa“ czég a báró urnak viládgépt se mert volna mást, mint karcuot ajánlani. Jean nem emlékezik ugyan egész pontosan a szegény karcu leányok történetére, (tetszik tudni, összezavarja őket az ember, hiszen annyian vannak), de azt tudja, hogy mindenkinek volt története s valamennyien könyves szemmel üntözték az olandert. . . Az öreg báró nem valami finom ember. . . S Jean valahányszor egy új szépség jelent meg az erkélyen, folyvást a nagyságos urra gondolt, ki Párisban élt, mikor itt is. . . Hej, az a vén báró!

Nagyságos Kesmeőy Aladár ur egyre köhéscel, élettelennek látszó, fakó arczán ideges remegés fut át. Szinte gyűlölettel néz Jeanra, ki erős, egészséges, mint a bivaly. Valóságos vagyuró hozzá képest. Igan, oda-jutott, hogy megirigylí az együgyü inas formátlan mellett; ormótlan hátát, vastag nyakát, sőt még azt a buta de huos arczot is.

Az orvos megetetné vele egy egész csorda marhának a husát. Ördög, pokol; csak elveszett vérenék két ötdötét nyerhetné vizsgál; no meg, pár kilócska emberhust még hozzá.

Jean, szinte két rétre hajolva, végtelen alázatos arczal áll beteg ura előtt. Vérében van az alázatosság és meghunyászkodás, de most kedve volna a derakát kiegyenesíteni, mert nem érzí azt a nagy úrt, mely összeu-zott urát és őt elválasztja. Jean, jószívü fiu, komolyan megszánya olykor a nagyságos urakat kik valamennyien roncossot idegzeitiek, aztán köhéscelnek folyton, néha fúlsértően

köhögnek s annyi erejük sincs, hogy egy üveg vizet fölemeljenek az asztalról. Többnyire a gyomruk is nyavalyás, fogaik megodvasak. Alig bírják élvezni a legpompásabb eledelt, s szive fáj a jó Jeannak, mert a koldus csavargónép ki van tiltva a palotából, s a drága ételkeket kutyákkal és madarakkal falatják föl.

A nagyságos ur amint kiköhögte magát, két kezét összekulcsolja beesett mellén. Akár, mint egy élőhullának, olyan a kinézése; nyüzögve szól:

— Ni . . . mi zaj az utczán? . . .

— Hát ma van a képviselő választás. Nagyságodat, bizonyosan egyhangulag megválasztják. A lelkesedés óriási. Ezer és ezer ember az utczákon. Mindentele fehér tollak; vöröset alig látni. Utzasarkokon az óriási falragaszok. . . Aztán a sok lobogó megdikező . . .

Menyörgésszerű láma zug be az utczák ról, melyre megregegek az ablakok. Ezer meg ezer torok kiáltja!

Éljen, Kesmeőy Aladár országgyűlési képviselőnk! Éljen!

Kesmeőy Aladárt csakugyan megválasztották, még pedig óriási többséggel.

Az öreg Kesmeőy ma némi örömet érez. Örömet, hogy csaknem könybe lábát a szemé. Annak örül leginkább, hogy a képviselői mandátum, az ezzel járó dícsőség és kötelesség, a kis városi közönség naiv ragaszkodása, az ünnepletés s a vágy, ami minden Kesmeőyben megvolt s bizonyosan fiában is él felülkerekedni a parlament fiatalabb oszlopain. — mindez együtt — véve — hedves háló lesz, melyből nem kívánkozik majd ki Aladár, a család utolsó ivadéka, a ki tizenöt évi külföldi lumpolás alatt töméntelen pénznek hágot már nyakára.

Kivülről beverődő hanghullámok megütik Kesmeőy Aladár füleinek dobtárványait is. Ez a zürös láma izgatja s fardat hangon szólt:

A bűd-szent mihályi gyilkosság ügye a debreczeni királyi táblán.

Debreczen, Aug. 11.

A helybeli kir. tábla ma d. e. kezdte meg a bűd-szent-mihályi rabló-gyilkosság tárgyalását. A hajmeresztő bűntény legminioziusabb részleteit is lapunk annak idején terjedelmesen hozta.

A királyi táblai bíróság következőleg alakult:

Elnök: Széll Farkas tanácselnök, bírák: Nyers Lajos, dr. Gajzágó Béla, Naszódy Iván és Naményi József, Tanácsjgyző dr. Hillán Jenő.

A tényállást Naményi József előadó bír. változtatta lelkisimárettel részletekkel, élénk színezéssel, előzőleg bemutatva a bűd-szent-mihályi Kornis-kastélynak helyszínén felvett vázlatrajzát.

Majd áttért az esemény előadására, mely a következő: Mult évi május 17-én este Kornis Ferenc házban nyugodtan pácianszozott midőn egyszer csak belépett egy rabló pisztolyt szegezve Kornisnak a szavakkal: „Pénzt kutya!” Kornis egy ideig a rablóval tusakodott, de észre véve, hogy a rablók többen is vannak az irószatál fiókjából ezerötszázötven forintot odadobott, de a rabló ezzel nem elégedett meg, hanem megkísérelte rázárni az ajtót, addig Kornis kézen vonszolva követelte a rablót, hogy vezesse az épület másik részében haláltusaival vívódó Dugáli Gusztáv szobájába.

Meghatólag szól a referens bíró, midőn valódi megrendítő színezéssel adta elő azt a hajmeresztő kegyetlenséget, melylyel a rabló kint az eszméletlen kívül lévő Dugált, ki a rabló követelésére is csak annyit válaszolt az általa megismert Kornisnak: „Takarj be Vilma.” A rabló fékvesztett dübében Dugált az ágyról lerántotta, oldalbordáját összezúzta, alkarpáját ketté lökte, sőt még a füléből is letépett egy darabot, mely állati vandatizmus következtében Dugáli fél óra múlva meghalt.

A kínzás közepett a rabló vadállati düvel feszegette a szobában levő vasszekrényt, mely pillanatot Kornis nézve használta fel, hogy az esti homályban kiesson a szobából, és sikerült kijutnia az utcára s fellármáznia a ocsédséget, valamint a bírót, kik a rablók üldözésére siettek, ezek azonban, miután Perka Mihály inasára két lövést tettek, az éj leple alatt a rájuk várakozó kocsin elmenekültek.

A gyanúsítottak névleg: S ó v á g ó János, Csülki Molnár István és Taskó András, mindnyájan rovtott előéletű emberek s jelenleg is a nyiregházi börtönben vannak togya.

Miután a referens bíró kimerítően elmondta a rablógyilkosság részleteit, bemutatva a bíráknak a tettesek arcképeit. Majd felolvasta a boncegyezzkönyvet, mely a halál közvetlen okát a súlyos testi sértést konstataálta; a referens kiemeli, hogy az alkápos összejáratás pisztolyövése okozta, melynek golyóját a padlóban meg is lelték. Ezután a referens bíró áttért azon körülmények előadására, melyek a gyanúsítottak nyomára vezettek.

Ugyanis máj. 19-ikén jelentkezett Szentkúti rovtott multu egyén először Hajdu Gyula helyb. rendőr-kapitánynál, majd Missuray esendőrhadnagyánál jelentkezett, s előadta, hogy a gyilkosságot senki más nem követhette el, mint S ó v á g ó, Csülki Molnár és Taskó András. Ebbeli gyanúját azzal indokolta, hogy már ök egy évvel előbb is tervezték a Dugáli kirablását; e végett be-

is lopózkodtak a Dugáli udvarára, S ó v á g ó v a l, de az utolsó perczben keveselven erejüket, a rablást elhalasztották akorra, mikor Csülki Molnár a munkácsi fegyházból elkerül. E vallomás alapján Missuray nyomban megjelent Bősörményben s a gyanúsítottakat elfogatta.

A nyomban megejtett házmotóznál megalkák a S ó v á g ó szomszédjánál Varga Gábornénál az istállóban elásva megtaláltak egy revolvert, melyre nézve Vargáné azt vallotta, hogy azt S ó v á g ó hozta hozzá elrejtés végett. A referens bíró különösen kiemeli, hogy a S ó v á g ó lakásán ugyanakkor talált revolver-patronok épen beillenek a S ó v á g ó pisztolyába, mint ezt a referens a bíráknak meg is mutatta; második bünyjel az, hogy a Terkára kilőtt golyó, mely megtaláltott szintén beleillik a S ó v á g ó-féle pisztolyba; találtak ezenkívül kilövetlen patronokat, melyekről ugyanez konstataáltott.

Ezután a referens bíró felmutatta a meggyilkolt Dugáli véres ingét, mely a jelenlevő Kornis Ferenc törv. ny. elnökre látható roszsz banyomást gyakorolt; ez alkalommal az is konstataálva lett, hogy a Dugáli ingében talált golyó, mely az inget két helyen átlýnkasztotta, ugyanez beillik a S ó v á g ó pisztolyába. Igen fontos bünyjel egy barna kendő, mely az egyik rabló arczát fedte, s melyen mint a referens bíró megmutatta a szem helyén két lyuk is van. Áttért ezután a referens bíró azon körülményre, hogy midőn S ó v á g ó t és társait elővezették Kornis és neje azonall felismerték bennök a rablókat, ugyanakkor az is konstataálva, hogy Kornis a valódi tettesek elővezetése előtt két gyanúsított egyében szintén a tetteseket vélte felismeri. (A jelenlevő Kornis tagadólóg int). A felismerés további részleteit szintén fölötté érdekes részletekkel bir. Nevezetesen a tettesek a vizsgáló bíró által ugyanoly időben, mint a rablás történt, tehát az esteli csendes időszakban 10 más egyennel azon helyen mondták el ugyanazon szavakat, melyeket a rablásnál hallottak Kornisék. Ez alkalommal felült, hogy a felállítottak közül a gyanúsított rablók mindnyájan igyekeztek természetesen hangjukat elváltóztatni, hogy a nekik háttal álló Kornisék hangjukról fel ne ismerhessék. Mint fontos ténykörülmény lett konstataálva, hogy Kornisék S ó v á g ó t félszék válláról is felismerték, erről azonban a szembesítés előtt nem tettek említést, valamint azon márkás körülményről sem, hogy S ó v á g ó félszemére vak. E körülmények felemítése után áttért a referens bíró arra a körülményre, hogy a házmotózsok Varga Gábornénál talált 1036 forint gyanusnak mutakozó összegre nézve Vargáné az egész összeg jogos tulajdonoságát beigazolta. Következett ezután Szentkúti allibijének kimutatása, ki is igazolta, hogy a gyilkosság éjjelen Debreczenben tartózkodott. Pár lényegtelen adat felsorolása után konstataálta a referens bíró, hogy a vádlottak mindnyájan tagadásban vannak. Azon körülményre nézve, hogy S ó v á g ó miért dugta el a pisztolyt, S. azt vallotta, hogy miután ő rovtott multu ember s a rendőrség minden lopás alkalmával először is nála tart házmotózsát.

Azon körülményre nézve, hogy S ó v á g ó miből költekezett, ez azt vallotta, hogy a pénzt apróonként rakta félre itálra, mert a feleséget nem adott neki. A szintén költekező Molnár István azt vallotta, hogy a pénzt, melyből költekezett Munkácson fegyencmuzikája után kapta. Taskó András a költekezést krumpli-kereskedés és kézi munkája által fedezte: Ami az állítás kimutatását illeti, erre nézve a referens bíró a Bősörményi B. Sz. Mihály közti ut mérnöki térképét mutatta be-

konstataálja, hogy még 17-ikén tanuk látták Taskót, kinek szekerében S ó v á g ó feküdt, míg a lovakat Taskó hajtotta.

Fontos terhelő adat az, hogy az előbbi kimutatásnál S ó v á g ó többször ellenmondásba keveredett, hogy a napot, melyik földön töl-tötte kapálással? Ejszakai hollétét pedig feleségével s hozzátartozóival igazolta. Hasonlólag hozzátartozóival igyekezett allibit bizonyítani Molnár és Taskó is.

A végtárgyalás folyamán beigazoltott az is, hogy a gyilkosságot megelőzőleg S ó v á g ó, Molnár Istvánnal és Taskóval találkoz-tak a „Pelikán” csárdában; ezzel szemben S ó v á g ó elismerte, hogy volt a „Pelikán” csárdában a jelzett időben, de azt mondta, hogy két, általa nem ismert idegen emberrel osztotta meg pálinkáját.

A S ó v á g ó féle revolver vásárlást illetőleg Györfy debreczeni kereskedő azt vallotta, hogy nála vásárolt egy félszemű ember pisztolyt, de az magas és szikár volt. — Érdekes körülmény tárgyat képezte az is, hogy Szentkúti 19-én már megtette feljelentését. Holtt a lapok csak 22-én hozták az 1000 forintos felfedezési jutalom vére-tet. mi állítólag, motivumul szolgált volna Szentkútinak a feljelentésre. A tárgyalás e körülmény konstataálásával véget ért, s azt holnap 9 órakor folytatják.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiano hivatal és az irattár a feleknél felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 óráig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepeken d. u. 6 órakor a „Margit fűrdő” nagytérben.

Nagy kérdés vár megoldásra Debreczen város közönsége és a debreczeni ref. egyház, illetőleg a kollégium között. A város ugyanis a főiskolát ösödítők fogva különböző kegyadományokban és segedelmekben részesíti. A városnál is, a főiskolánál is utóbbi időkben arra a meggyőződésre jutottak, hogy ezen kötelezett és folyton teljesített kegyadományok ügye, a régi viszonyok megváltozása folytán újabb, közös tárgyaláson való elinté-zést igényel. Szűcs István kollégiumi gondnok, a főiskolai gazdasági tanács elnöke sürgető kérést intézett a városhoz, hogy a tárgyalást a város megbízottai, a főiskolai gazdasági tanács megbízottai: Lengyel Imre, Buzás Pál, K. Tóth Antal, Kiss Albert urakkal mielőbb kezdjék meg.

A külvárosi sátrak eltávolításáról tegnap téves értesülés folytán azt írta, hogy azokat aug. 15-ig tartoznak a tulajdonosok elbontatni. — A városi tanács ennél hosszabb határidőt tűzött ki; mert okt. 15-re kell a sátrakat elbontatni; azonnal a városi hatóság hányatja szét azokat a tulajdonosok költségére. E szerint az ősi nagy vásáron a régi sátrak még használhatók lesznek. — Ma több sátor tulajdonos járt szerkesztőségünkben, arra kér-ven bennünket, hogy a városi tanácshoz beadandó folyamodványukat új sátor helyek kijelölése tárgyában támogassuk. A városi tanács hisszük teljesíteni fogja a kérvényt,

nem csak azért mivel az méltányos alapon áll, hanem még inkább a vásárok érdekében is.

— Halálzás. Bigno Ferenc m. kir. pénzügyigazgatósági nyugalmazott irodavezető tegnap délelőtt 11 órakor elhalt, élete 57 ik évében. Hült tetemei holnap délután öt órakor fognak kikisérteni a Nagy-Hatvan-utcai 1093. számú halottt háztól a Szent-Anna-utcai sarkertbe. — Fridmánszky Lajos helybeli kereskedő kis fia Ernő megbalt. Holnap délután 6 órakor temetik.

— A város menéséből 30 drb. 16 selejtezett ki, melyek a legközelebbi vásáron adattak. A legértékesebb 16 421. a legolcsóbb 36 frton kelt el. A lovak árából be-folyt 6506 frt. Az árlejtésen a város részéről Bészler Lajos tanácsnok, Udvarhelyi Géza és Medgyessy Sándor voltak jelen. A lovak mostanában ilyen jó áron soha nem keltek el, mint a jelenlegi vásáron. A 13 db. kiselejtezett tehén szintén jó áron kelt el.

— Az új baromvásártér, mely építés alatt áll, az ősi nagy vásárok adják át a közhasználatnak. Egy tekintélyes úrtól, a ki kereskedelmünknek számottevő, tekintélyes ténvezője ezen vásártér berendezésére nézve felkérteünk a következő közérdekű sorok közlésére: Kivánatos, hogy a járlatok kiállítására minél kényelmesebb helyiség épüljön és jövőben minél nagyobb személyzet alkalmaztassék; mert a jelenlegi helyiség olyan szűk és a jelenlegi személyzet olyan kevés, hogy a közönség fél napig is várakozni kénytelen, míg sor kerül reá. Ez pedig erősen csökkenti a város becsét és látogatottságát. Nem tudjuk hogy mifele új épületek fognak készülni az új vásártéren. Epen azért figyelembe ajánljuk az intéző köröknek, hogy a vásártér különböző részein bizonyos szükséges helyekről is gondoskodjanak, de ugy, hogy azoknak tisztántartásáról se feledkezzenek meg.

— Az István malom kibővít. Az István malom igazgatósága az aug. 2-dikán tartott rendkívüli közgyűlésen nyert felhatalmazásnál fogva az új malomnak kibővítési építkezéseit, amire a közgyűlés 60,000 frtot szavazott meg, Szikszay Lajos, Berger Jenő és Rösler Richard helybeli úrtárs vállalkozókra bízta, a kik az építést már e héten megkezdik és két hónap alatt fedél alá is hozzák az új épületet. — A fa és vasszerkezeti munkákat pedig a Neuschlost testvérek vállallák fel.

— Becses neve. Volcán Anna becsületes leányzó a debreczeni vásárokat is számon szokta tartani. S ide is hűségesen lelátogat mindenkor vendégszerelésre. De most ez az utolsó nem jól ütött ki. Egy rendőz éppen akkor csipste nyakom, mikor öt forinthat akart jutni meg nem engedett módon. Persze, hogy a kapitány elé került.

— Hogy hívják? — Becses nevem: Volcán Anna — vájja oda büszkén a leányzó, akise nem halt meg, sem nem aludott, csak lopott.

— Beton járda Batthiány-utcán. A városi tanács tegnap ülésén elhatározta, hogy már e héten kiírja az árlejtési hirdetményt Batthiány utcának betonjárddával való ellátására, a melyet a batthiány-utcai háztulajdonosok többsége kérelmezett. A járdának még az idén készen kell lennie. A költségek felét a háztulajdonosok viselik, telkeik utcai frontja arányában.

— Hivatalos bók. A vén hárpia nem győzte eléggé korholni a lányát a kapitányi szobában, hogy oly csuful ellenszegül neki.

— Még elszökött a háztól, nagy-ságos uram! Mikor megtaláltam, még neki állt fej-lebb, hogy ő bizony erre meg amarra nem jön haza soha többet!

— Nem hát, migaz a vén kecske ott lesz.

nézeteidet ismertettem a „Bogyai Közlöny”-ben, megtették a szükséges hatást.

A támlásszéken tehetetlenül pihen a Kesmeőy család utolsó ivadéka, teljesen közönyös rá nézve, ami körülötte történik. Az éljenzaj neki csak ordítás; a zászlók, tollak és a kokardák, csupa czafrangok, mikkél a naiv nép ékesíti föl magát, atyjának szavaira pedig nem figyel, mert tévelygő lelke ott jár Párisban a kiaknáthatatlan öröm és kéj paradicsomában. Egyedül az a rémgondolat foglalkoztatja, hogy talán sohasem kerül többé oda vissza.

Majd, mintha rászakadnának az ég felhői s ott tévelygő a sötétségben, hol olyan kétségbeesett csönd van, melyben nem csuda, ha álom, mélységes, nehéz álom leragasztja pilláit. De im; megmozdul jajka... Egyik oldalon ősz atyja, a másikon az inas lesik szívszorongva szavát a Kesmeőy-család utolsó ivadéka utójára szól:

— Jean meghalok, limonádét...

Uriel.

Az önézet.

— Rajz. —

Árpád urfi egész délelőtt makaeszkodott. Noha már „érett” volt, odahaza úgy tekintett, mint egy gyermeket és akként is bántak vele. Ez őt sértette és így — unalomból sem tudván egyebet csinálni — egyre duzzogott. De egyszer meg fogja ő még mutatni!

Ebednél ezután az történt, hogy Árpád urfi nem az illetlen szoros szabályai szerint fogta kezébe a kését, meg a villát, miért is a mamától — a ki az ilyenekre felelte ügyelt — kapott egy rendutasítást. Ez után a ké-

nyes momentum után Árpád urfi orrával olyan experimentációkat tett, a melyet közönségesen fintorgatásnak neveznek. A mama — ezért — a kezére ütött.

Mindezen dolgok a hus találása előtt történtek. Mikor Lidi a szobába tért a nagy, peccsenyével tele tállal, a melynek szélere inycsiklandó savanyított ugorka volt csizrán, kétrét vájva, kirakva — éppen akkor esattant el az ominozus útés. Az evőeszközök csörömpölve hullottak ki Árpád urfi kezéből; egy pillanatra elhomályosult előtte az egész világ. Csak a Lidi szobaleány két nagy fekete szemét látta, a mint bámulva áll meg a tállal kezében és figyel az arczát...

Árpád urfi lelkében egy nagy elhatározás fogamzott meg ebben a perczben. Ő nem togya tűrni többet a szekaturákat! Elvégre is ő már nem „cumplis” gyerek, a kit kénykedve szerint igazgathat a mamája. Ő most, mint egy nagy, okos ember, fel fog állani az asztal mellől — és a nélkül, hogy egy falatot enne — nyugodtan, hidegvérrel, szó nélkül ott hagyja az ebédet. Am lássák!

Es megtette. Nagyon jól sikerült a hadi terve. Vette a kalapját és kiment. Odakünn az udvaron volt egy nagy löcea, arra leült és várt, várt. Ugy gondolta, hogy utána küldenek valakit és megkérlelik szépen. Ő fog egy kicsit habozni, vonakodni, de végre is... Azután az a felségs ugorka!

Sőt még azt is elmeréselte gondolni, hogy maga a tulajdon bántalmazó édes anyja jön ki és szól hozzá: „Ejnye fiam, csak nem veszed azt a bolondságot komolyan... De nem jött, valamint nem jött senksem.

Az ebed végén ezután kikerült a kis ücse, de nem hozott semmi üzenetet bentről. Csak úgy, magától kérdezte: „Miért nem ebé-

deltél, bátyukám?” — a mire ő nem felelt egy szót sem.

A gyerekek kihozott egy Paul Kock féle regényt — az Árpád urfiak e kedves olvasmányát — összeszedelőködött és mint egy mártyr, mélabus arccal, megindult a nagy liget felé.

Elhatározta magában, hogy ő most „dacol”. Egész férfiúi önérzete fellázadt arra a gondolatra, hogy őt ma az anyja megütötte. Ő inkább nem eszik, inkább nem megy haza soha (ekkor elmosolyogta magát egy kicsinyt), minthogy ilyen „inzultusoknak” legyen kitéve. Ami az embernek a szíve mellett, alatt, vagy talán benne is van (nem tudta bizonyosan) az önérzet, nagyon megmozdult, felháborgott benne. „Es egyszer csak példát kell adnunk a szülőknek, hogy ne pácázdzanak velünk” — így morfondirozott magában.

Az uton lehajtott fejlel megszegett nyakkal ment előre. Déli 1 órakor kevesen jártak; s a nap bután süttött arczát. Minden kép kellemetlen állapotban vala. Az éhség urrá lett felelte és ennek az urnak egy versenyvársával az „önézet” című urral kellett viaskodnia, — Azonban az önézet győzött.

Árpád urfi kiért a ligetbe. Itt egy volt tanárjával találkozott, a kinek nem köszönt; viszont egy csunya leánynak — a kit nem is ismert — mélyen megemelte kalapját. A nap süttötte utakon melyeket csak itt ott árnyékolta be egy egy szétterpeszkedő gesztenyefa imbolgyogva járt és úgy hitte, hogy lábai gyöngék „a kiállott éhségtől.

Leheveredett a fűbe és elévette a Kock könyvét. Ennek nagyon hosszú címe volt: „Kis patakokból lesznek a nagy folyók” — ez a cím hasonlatos az ő állapotához. Mert

a szemében egy pár könyvesep kezdett gyülekezni, a miket ő nagy erővel tartott vissza.

A könyvet egy világyűlő kézmozdulattal félre dobta. Csak nem fog elmerülni a „XIX. Fejezet olvasásába!

Immár azon a ponton állott, a hol a méreg és ellenszerei jutottak eszébe. Egy kis cyankali és vége lenne a „nyomorúságos életnek!” Azonban, ha gyorsan észre veszik — s ő igyekezni fog erre — még megmenhető; s akkor hogy fogják őt becézni és micsoda nagy mártyr lesz? A ki el akarta dobni magától e rut életet...

„Mi is az élet?” Azt a bizonyos meghatározást nem találta meg gyorsan, hát egy új öldöklő szerre — a revolverre gondolt. Ettől azonban megijedt egy kicsit, mert — mint mondják — ettől az ember biztosan meghal. Már pedig meghalni ilyen fiatalon ilyen gyermekségért.

Az éhség mindinkább elfogta. Kezdet elveivel alkudni. Jó lenne hazamenni, de hogyan, milyen szóval? Nem nem megy. Ő nem hajtja meg térdét senki előtt! Azután olyan nagy dolog egyszer nem ebedelni?! Es milyen lelki gyönyörűség, látni, tapasztalni az „embernek” magában, hogy van benne férfihasság, buzog benne az önérzet. Hogy nem gyermek többé, akit ha megbántanak, pityereg egy kisé, ezután elhallgat. Egy valóságos férfi.

De azért hazamegy — olvasni.

Az önézet hazament s — engedelmet és ebédet kért...

Bródy Ernő.

alapon áll, kében is. ez m. kir. t irodave- elhalt, élete déltán öt egy-Hatvan- l a Szent- máns z ky Ernő meg- netik. rb. 16 selej- bi vásáron 21. a legol- ak árából be áros részről lyi Géza és . A lovak em keltek el, db. kislej el. y építés alatt a közhasz- ki kereske- es tényezője felkerültünk észere: Kiva- minél kényel- vöben minél k; mert a jelenlegi sze- ség fél napig erül reá. Ez esét és láto le új épületek Epen azért nek, hogy a os szükséges e egy, hogy ezzenek meg- se. Az Ist- 2-dikán tar- t felhatal- kibővítési 60,000 frtot Berger Jenő vállalkozókra ten megkez- is hozzák passzerkezeti stvérek vá- na becsületes is számon sen lelatogat most ez az rendőz éppen pithoz akart Persze, hogy na — vágja nem halt meg, zan. A városi a, hogy már tményt Batt- elállításra, t tulajdonosok nak még az ségek felét a ttezzai frontja hárpia nem a kapitányi szegül neki. , nagyságos neki állt fe- amarra nem eske ott lesz. ezedett gyű- övel tartott kémozdu- elmerülni a lott, a hol a ébe. Egy kis prúgás élet- veszik — s gmenthető; s és micsoda ta dobu ma- zonyos meg- san, hát egy erre gondolt. pit, mert — biztosan meg- fitalon ilyen gta. Kezdtél azamenni, de em megy. Ó ott! Azután a ebédelni?! ni, tapasztalni van benne érzet. Hogy megbántanak, hallgat. Egy vasni. engedelmet és Bródy Ernő.

— Hallja, kapitány ur.
— De hát ha nem szereti, mit erőszaka kolja?
— Még a kapitány ur is ellenem van! Hogy ne szeretné már; hiszen még nem is tudja jóformán, hogy milyen ember.
— De vén, s nekem nem kell.
— Minek mentél hát hozzá?
— Az anyém erőszakolt. Inkább szolgálok, de ahhoz az emberhez nem megyek vissza soha többet.
— Jaj, édes kapitány ur, sopánkodott a banya, ha tudná, milyen jól ellát bennünket étellel itallal az a jó ember! — Meg fogok halni éhen, jaj, jaj!
A kapitány oda lépett a menyecskéhez és megozógatta az arcát.
— Ugy e, vissza még az uradhoz, lelkem?
A menyecske elpirult, aztán zavartan ránczította tulpiros kötőjét, alig hallhatóan susogta:
— Vissza mennék, ha az uram olyan szép ember volna, mint a kapitány ur!
— **Vegyintélelmények.** Erdős Miksa a h. dorogi lakos a belügyminiszterrel engedélyt kér arra, hogy az ország egyes községeiben, addig míg tanító állomást kaphat, mint a kiserületi vegytan terén kiváló jártassággal bíró egyén, tudományos kísérletekkel egybekötött felolvasásokat tarthasson. — Erdős a tokaji izr. hitközség tanítójával választotta volt, de állomását a tavalyi tüzvész miatt nem foglalhatta el. A belügyminiszter az engedély kiadása előtt a b. újvárosi főszolgabírósgától véleményét kér.
— Számozott számarak. Hatalmas farka számarat hajtattott fel Stubenberg székelyházi uradalomból 15 markos spanyol számarak voltak. És nem nyelvelek és nem számozatlanok. Az ispan ur jegyzőkönyvében szép renbe be voltak vezetve a számarak nevei. Süt egynek egynek őse is van. Apja: Sincius, anyja Manola Ggranadából Hija a számaraknak is lehetnek őseik nemesak... a lovaknak. A jó családokból származott számarak nyakukban számozott táblákat is czipeltek, hogy őse ne téveszék őket. Szóval mindenféle módon észrevetelére volt téve a különbség köztük s más vásári lények közt. Nem ártana az az életben sen, ha a számarak ilyen megkülönböztetett módon járnának, kelne nekünk.
— Az „Arany Sas“ kávéházban ma este Boka Samu zenekara zeneestélyt tart.
— Az a 150 frt. Bejött egy jó módu vidéki atyafi a nagy vásárra s jó kedve ke-rekedvén betért egy külvárosi csapzékba, hol boldog boldogtalant traktált, s másnap reggel arra ébredt fel, hogy egyetlen alkotmányos krajczárja sine a 150 frtjából. A rendőrség-nél azt mondta nincsen gyanuja senkire, panaszsa sine — csak restelli a dolgot.
— Az országos vásár ma holnap véget ér. Nem mondhatjuk, hogy általános mege- gedésre. A vásárnak az a része, mely a mez- zei gazdákat, jószágártókat és dékeli, kitüoösen sikerült: de nem így az iparosokra és keres- kedőkre nézve, akik panaszkodnak, hogy kevés volt a vevőjük és ők kénytelenek vol- tak árúikat potom árért vesztegetni. — El- lenben nagy volt a kereslet a juh, sertés és ló vásárra. Az árak is magasra hagtak. A juh vásárra csaknem az egész felhajtás el- kelt, amint ezt már szombaton megirtuk. A sertésvásárra 45,000 dbot hajtottak fel s ebből 28185 db. adatott el jó árákon. A ló- vásár is jól betütt. Igás és kocsi lovak nagy számmal voltak; vevő is került. Ezt eléggé il- lustrálja az az egy adat, hogy a város menseséből kiseleztezt 31 db. ló egy híjján mind elkelt a becsárnál jóval magasabb árákon kapott, úgy hogy a város a 30 db. lóért 6600 frtot. A szarvasmarha vásár kevésbé sikerült. A fel- hajtás nagy volt de a kelendőség nem állott arányban azzal.
— Találattott egy aranygyűrű a nagy- erdőn. Jogos tulajdonosa átveheti az első kerületi alkaptányságnál.
— A községi pótdó elővülése tárgyában a belügyminiszter 58400 f. évi rendelete szer- int a törvényhozás további intézkedéseig 1883. 44. t. cz. 96. § szolgálat zsinórmértékül.
— Léghajózás Debreczenben. Giacomo Marighy florenzi híres léghajós és légtor- nász már megkapta az engedélyt a belügy- minisztertől léghajózási mutatványokra. A jövő vasárnap tehát megtölti a Saturnus nevű óriási léghajóját és a közönség előtt fel száll a magasba. Uti társat is visz magá- val, aki elég merész lesz vállalkozni a nyak- törő légi utazásra.
— Debreczeni ingatlanok forgalma a kir. törvényeszként mint telekkönyvi hatóságnál, f. év. aug 1-től 7 ig. Debreczen város veszi Farkas Károly és társa házat ondódi földével 6000 frt. — Faragó György és neje Ori Erzsébet veszik Gombos András ondódi föld- det 850 frt. — Kovács Mihály veszi Szobotka Venczel és neje Csáki Julianna majorsági földét 1800 frt. — Vajda János veszi Szalay István házat 6500 frt. — Tiba András és neje Tóth Eszter veszik Bencze Józsefné Szathmári Julianna és társa házat 650 frt. — Róza Sándor és neje Kalotai Piroksa veszik Pető Károlyné Kis Julianna vénkerti szőlőjét 850 frt. — Andriók Mihály és neje Szűcs Julianna veszik Bodnár György és neje Ujvári Sára új földét 836 frt 97 krét.

Vadászok figyelmébe!

A legtöbb vadász-ember tapasztalta va- dászatai közben, hogy némelykor még a leg- jobbnak vélt lövéseket is elviszi a vad, oly lövéseket, a melyektől — közlelfogás szeriut

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— R égény I kötetben. —
Írta: R. P. O. 59.
(Folytatás.)
— Egy pillanatra sem tűröm meg itt azt az embert — rivalgott fel Pál rettenetes büszkségében. Jaj neki, sokat vétett már ellenem, nagyon sokat! Mint gyermek elrabolta tőlem a szülők szeretetét; ő volt a kedves, a jó, a dédelgetett fiú, én a mellözött vad, rut, az ostoba, mert ő hízlekedett; midőn felnőtünk is egyre a viszály üszkét szította közöttünk, bántalmat bántalmra halmozott, a testvéri szeretet helyett mindenkor feltalalkodott doly- főségét éreztette velem, a ki érteke dolgoztam, fáradtam. Amitő, hazug, képmutató volt mind- dig, nem is tudtam őt szeretni, igazán soha, mindazáltal eddigi rossz, gyűlöletes indulatait eltűrtem zugolódás nélkül, elnéző valék, már csak anyánk iránti tekintetből is, de a mérték betelt, ezért az újabb mély, eltörülhetetlen sértésért meg kell lakolnia. Ne állja el az uta- mat. Engedjen; kiáltá Pál, ki előtt a bosszu, a véres bosszu lebegett, engesztelhetetlenül.
— Nem engedem el, büszksége rettenetes, kiáltá fel Ilona, a ki a borzasztó pillanat félel- mében bomlott hajjal, mohó líhegés között göresösen megfeszített érvel csimmeszkodott haragvó férjébe. Nem bocsátom el, nem! Legyen kiméletes, legyen nagylelkű, álljon el a heves nyílt támadásról, melyel tudta Istent, mit nem inováthatna. Eszedzem, kérem, kérem mindenre a mi szent ön előtt, gyermekeinkre. Pál, édes Pál, hiszen ön a világ legjobb embere mindég oly éinöz és méltányos volt az emberi gyarlóságokkal szembe, türtöztesse magát. Hal- gasson meg engemet, majd meglátja idővel helyeseli fogja eljárásomat és tervemet, melyre szönyűsége, rendkívüli töprenkedések között jutottam Hallgasson meg, Pál, ne legyen velem szemben könyörtelen.
— Ej menjen, azt hiszi, hogy siránkozás- sával jóvá tehet mindent. Miért remeg any- nyira, ha úgy sem szereti azt az embert? fakadt ki kegyetlen gunynyal Pál a nőt magától eltoltva.
— Bányon velem a legkegyetlenebbül, eltűröm a legesekeylebb panasz nélkül, álljon meg, ha jónak látja, nem retteggek az életemért oltsa ki, de nem engedhetem, hogy szerencsét- lenségbe döntse az egész házat én miattam. Hajthatatlansága romlásba sodorja egész családját. Igalom Pál, ne távozzék, mert ez által örültté tesz ön nem tudja, hogy mi megy végbe ebben a szörnyű pillanatban lelkemben, nem tudja, hogy mire ragadhatja a kétségbeesés, a gyenge- nyit, kit a rettegés, a félelem, a szenvedés a tébolyhoz oly közel juttatott.
Pál! könyörüljön iszonyu szenvedésemen, ne hagyjon el, kiáltá idegrázó, elrekedt hangon rémitő lázrohamban Ilona és végelkereskedésben oda vetette magát földokli zokogás között ősz szekulcsolt kezekkel férje lábához és mohón örvöngéssel folytató iszonyu kínok közt roppant szőszaporitással majdnem összeféggéstelen sza- vakban.
— Ha szembe szállnak bizonyára véres dulakodásra ragadja mindkettőjüket a kioltha- tatlan ellenszenv, az örült düh; ismerem Mik- lóst, ő nem fogja a bántalmakat nyugodtan elsízelni. Oh nem. Az elkerülhetetlen botrányt pedig szerte viszi majd a háznép, valamennyiünk becsületét kétes világitásba helyezve. Szegény, jó anyukát az elviselhetetlen mély fájdalom a sirba fogja vinni.
Oh! melyire retteggett ő miatta. Es bi- zonyára a szerencsétlen asszony engemet fog szemhányásával, káromlásával, szörnyű átkai- val elhalmozni, engem, kit könyörületből házába fogadott, mikor ellagyatottságom kínzó nyomor- rában oly közel állottam már az öngyilkos- sághoz.
(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A szőlő peronosporája és a védekezés.
Írta: Domokos Kálmán.
(Vége.)
Azért kell pedig a folyadékok egészen tisztává tenni, mert a fecskendő finom nyilá- sát minden kis szemét bedugja, továbbá, ha a folyadékba apró, feloldatlan rézgálic por kerül, ez a szőlő levelét és a fürtöket is meg- perzseli. Ezen folyadéknak súlyos részei az edény fenekére iszapgyanantól leülepednek és pedig azon alkatrész, a mely éppen a pero- nosporát ősi, ennél fogva valahányszor a gépbe merülnek a készletből, mindig erősen fel kell kavarni. E folyadékok egyszerre el lehet ké- szíteni, több napig egész jól álll fedett edényben; mivel pedig mégés,hetásu, vigyáz- ni kell, hogy állatok hozzá ne férjenek.
A „permetező gép“ maga kis putton alaku, — melyet megtöltötenek folyadékkal, a munkás szíjakkal fogva hátrára veszi, balke- zével egy kiálló fogantyut lassan mozgat, jobb kezében pedig kauscsok osó végére illesz tett rézősövet tart, melynek végéből fódal és permeteződik ki a folyadék oly finom csep- pekben, hogy az egész csak ködnek látszik.
Egyszerre nagy területet be lehet vele fecskendezni, így meg a munkás a szőlősorok között, minden tőkét két oldalról befecskendez, a munka elég gyors egy nap alatt egy em- ber 1200 négyzetgöl területű szőlőn bevégzi a munkát, ugyanannyi területre a folyadék- ból 173 liter kell, tehát 5-19 kiló rézgálic

32 krjával 1 frt 66 kr. ugyanannyi mész 16 kr. a folyadék költsége 1 frt 82 kr. egy nap- szám egy frtás így maga az egyszerű fecsken- dezés egész költsége 2 frt. 82 kr.
Hátra van még azon kérdésre felelni: hányszor kell fecskendezni? Azon helyeken hol már rendes vendég a peronospora és így minden évben feltétlenül védekeznek, évenként 3-szor permeteznek, június, július és augusz- tus első napjaiban, ott aztán sohasem látják az ilyen szőlőkötő, de hogy csakugyan szük- ség volt a permetezésre, mutatják azon szőlő- tőkék, melyeket minden gazda meghagy védelem nélkül, hogy munkájának sikerét lássa, az ilyen védelem nélkül hagyott tőké- ket aztán rendszeren elpusztítja a gomba.
Ha azonban ez az eset áll, mint most mi nálunk, hogy először jelent meg a pero- nospora, szárazság idején elég lenne az egy- szeri gondos permetezés, így jártak el Kesz- telyen 1880-ban augst-zás 20—31-ig per- meteztek és a gomba terjedése, mely már akkor nagy pusztításokat tett, teljesen megállt a levelek szűret utánig szép zöld színűek maradtak.
De amint az időjárás mutatkozik, itt nem hiszem, hogy egy permetezés elég lenne, okvetlenül kettő kell 7—8 napi időközzel. Mert ne feledjük, hogy nemesak azok a levelek vannak megámdva, melyek elszáradtak, hanem ha felfordítjuk a szőlővesszőket, akkor látjuk, hogy 6-szor annyi levélnek az alja vna van elvepve gombával, azok még mind lefognak száradni, a védekezés csak a teljesen ép vagy nagyon inicitált leveleknek használhat.
A permetezést szőlőben nem lehet végezni, ha negy eső közelédtere következtünk, akkor sem, mert a nagy eső a még meg nem száradt folyadékokat lemossa a levelekről. A borongós, nedves időben azonban legsikeresebb a véde-kezés, habár azt napsütős időben is lehet — végezni.
Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértesi Arnold.
Felelős szerkesztő: Vértesi Gyula.
Korcsmáros
kerestetik
Konyár községben, belső és külső korcsma állással. Azonnal e foglalható.
Értekezni MEZEI MIHÁLY regale bérlőnél Konyáron.
Kunz József és Társa
Budapest, DEBRECZEN, N.-Várad KISTEMPLOM-BAZÁR.
FRANCZIA BATIST
előnyös bevásárlás folytán rendkívüli olcsó
leszállított áron,
KIHÁZASITÁSI KELENGYE teljes kiállításal,
vászon kész fehérnemű, divat, rövidáru
BUTOR SZÖVET, SZÖNYEG,
függöny, ágy és asztalterítő.
paplan és matrác raktár
dus választékban, jutányosan szabott árák mellett.
LYNOLEUM (parafa szőnyeg)
bizományi raktár
gyári áron.
Pike, triko, plüs
nyári paplanok és mindenféle
FÜRDŐ CZIKKEK.
411.
1891. v. k. szám.
Arverési hirdetmény.
A debreczeni kir. j. bíróságnak 12345/1891. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Munk Henrik kereskedő cég részére Szathmáry Ferencz debreczeni lakostól 100 frt tőke, ennek 1890. évi augusztól 30. napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 32 frt 97 kr. perkölttség erejéig 1890. évi szeptember hó 27 én bíróság lefoglalt és 384 frtra becsült háziutorok, aszta- los munkák és sorsjegyek 1891. évi augusztus hó 14-én délelőtt 9 óraker kezdetét veendő és Szechényi utczán, 1818. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígéro- nek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fog- nak adatni.
Debreczen, 1891. évi augusztus hó 2.
Török Péter
bírói kiküldött.

Beccs. 1873 Erdemerem Budapest. 1885. Nagy díszokl. Eszék. 1889. Díszoklevél. N. Palánkán. 1887. arany-érem. London. 1878. Díszoklevél

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémporland-czement és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rak part 8.

Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem. Kecskemét, 1872. Ezüst érem. Újvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Érdemem. Trieszt, 1883. Arany érem.

Külvásártéren eladó

a sátrak elbontása tekintetéből egy cseréppel fedett emeletes kő sátor, mely tartalmaz körülbelül 250,000 darab jó téglát, és vasajtóval egészséges stukaturfával jó állapotban levő szarufákkal van ellátva.

Tulajdonos
Csicsó Lajos.

Intelligens és tisztességes egyének főképpen

czípezés és szabó segédek

alkalmazást nyerhetnek Neidlinger G. udvari szállító eredeti Singer varrógép raktárában utazóügynöki minőségben előnyös feltételek mellett.

LIEBE SAGRADA BORA

kivonat cascara sagradából, nyelhe, nebézségek nélkül ható hashajtó szer, kellemes ízű, mely nem háborgaták az emésztést mint a zsaanus, tamarinda és hasonló drasztikus szerek, hanem csillapít, kedélyest és tovább használható. Terhes háborgatások kimaradása, minden inger kizárva, öérzés, ellentétben a mások gyakori roszkedvőséghez, oly előnyök, melyek semmiféle más hasonszernek nem tulajdonai. A gyógyszer t r a k b a n. Valódi kérendő J. PULV LIEBE-től Drezdában.

Raktár: Dr. Rothschnek V. Eml. gyógyszerárban. pKsl.

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. külső Váci-ut 1696/99. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14.

Ajánlja kitérő és szilárd szerkezetű,

gőz- és járgánycséplő-köszületeit és számos első díjjal kitértett szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad mélyítő-ekéit,

eredeti SCHLICK és VADITS-féle egyvasu ekéit — talajmívelő eszközzeit boronáit és rögtörő hengereit, valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonaszitító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengerei morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungária” darálógépek erőhajtásra, őrlőmal-mok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kéveköti és marokrakó aratógépek és fűkaszálo gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérn.

Debreczenben mintaraktár TRNKA FERENCZ urnál.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

MAGYAR SELTERS

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéges vizek között. — vegyi alkotásainak szerencsés összerakása keves szabad szén-sav, de gazdag, főleg kőből szén-sav tartalmú.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos: „Mint a seltersi, gleichenbergi, giesshübli, elövény, hogy a betegek élvezettel isszák s hogy sem hevő, sem hidegező, s fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörést.

Dr. Kétly Lároly egyet. tanár: „Légsz. emésztő-szervek hurutos bántalmánál jó eredményt alkalmazzam, seltersi-, gleichenbergi-, giesshübli vizek fölött kisebb szén-sav tartalmú forrás előnyét bírom.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi orvos: „Légsz. emésztő- és vizező-szervek hurutos bántalmánál bátran versenyez a külföldi szikéges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos: „Légsz. emésztő-szervek hurutos bántalmánál tapasztalt eredményt bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: „Összetétele s kellemes ízű forrva ajánlható a légsz. emésztő-szervek kórállapotánál.

„MARGIT”-forrás gyógyvizet alkalmazása által légtartó idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegségek által kelveesen fogyasztott és jól türt gyógyvizet a leggyorsabban ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.
Dr. Rimpler Tódor.

„MARGIT”-borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos foraktár **Édeskuty L.**

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A szőlő legujabb és legveszedelme-sebb ellensége az ugynevezett PERONOSPORA,

mely ellepi a szőlő leveleit és rövid idő alatt tönkre teszi a gyümölcsöt és töket.

Felülmulhatlan óvintézkedésül a világhirű „ALWEILER” szabadalmazott systemájú fecskendező készülék szolgál s kapható utasítással együtt

TÓTH GYULA

vaskereskedésében DEBRECZEN.

Községi előljárástól ajánlott szőlősgazdáknak részletfizetésre is.

142.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megá-lapított s 1887. évi június 1 én életbe lépet-eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kgr.
B. Szinte középszerű	18.20
C. Királyliszt	17.20
1. Lángliszt	17.20
2. Montliszt	17.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	16.60
4. " 2-od rendű	16.20
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	16.—
6. szinte 2-od " "	15.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső " "	15.—
8. " 2-od " "	15.—
8 1/2 Barna " 1-ső " "	14.40
8 3/4 " " 2-od. " 70 kgr.	13.60
9 Lángliszt " " 4 70 kgr.	8.60
10 Veres liszt " " 4 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal	50 " 5.60
12. Durva korpa zsákkal	4 50 kgr. 4.60

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tőli engedmény a fennem-tített egyezmény folytán szintén beszűntet-tett.

Debreczen, 1891. Julius 28.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca SIMON-ház.